

הע"ז (תל אביב) 1600/08 - מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית- עו"ז נ' ס.מ. אסאר בע"מ

הע"ז (תל-אביב-יפו) 1600/08 - מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' ס.מ. אסאר

בע"מ ואח' מחוזי עבודה תל-אביב-יפו

הע"ז (תל-אביב-יפו) 1600/08

מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז

ע"י ב"כ עו"ד הלר

נגד

1. ס.מ. אסאר בע"מ

2. אדוארד סוצקי

ע"י ב"כ עו"ד סלוצקי

בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו

[23.09.2014]

כב' השופטת אסנת רובוביץ - ברכש

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו, בפסק דין מיום 26.6.2014, בעבירות של העסקת ארבעה עובדים זרים ללא היתר כדן, ללא חוזה עבודה בכתב, ללא הסדרת ביטוח רפואי וללא מתן פירוט שכר העבודה. הנאשמת 1 הורשעה בעבירות בניגוד לסעיפים 2(א)(1) ו-2(2), 2(ב)(2), 2(ב)(3), 2(ב)(7) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: "חוק עובדים זרים") והנאשם 2 הורשע בעבירות אלו לפי סעיף 5 לחוק עובדים זרים הקובע את אחריותו של נושא משרה.

2. בדיון שהתקיים לפני ביום 10.7.2014, במסגרת הטיעונים לעונש, טענה המאשימה כי יש מקום להטיל קנס כספי משמעותי על הנאשמים. לטענתה בענייננו הגישה המאשימה כתב אישום יזום נגד הנאשמים לנוכח ריבוי העבירות שביצעו ולפיכך ראוי שגובה הקנס יהיה גבוה מהקנס המנהלי וכן טענה המאשימה כי העסקת עובדי שטחים היא מכת מדינה המהווה גם סיכון בטחוני. המאשימה טענה כי מתחם הענישה המתאים לעבירות שבענייננו הוא בין 20% ל-70% מהקנס המרבי ובענייננו עתרה לקנס בשיעור של 50% לגבי כל אחת מהעבירות (4 עבירות) במכפלת מספר העובדים שהועסקו (4 עובדים). בכל הנוגע לנאשמת 1 עתרה המאשימה לקנס בשיעורים הבאים:

בגין העסקה שלא כדן: ₪ 58,400 לכל אחד מארבעת העובדים.

בגין העסקה ללא חוזה: ₪ 25,000 לכל אחד מארבעת העובדים.

בגין העסקה ללא ביטוח: ₪ 25,000 לכל אחד מארבעת העובדים.

בגין אי פירוט תלושי שכר: ₪ 10,000 לכל אחד מארבעת העובדים.

בכל הנוגע לנאשם 2, טענה הנאשמת כי מתחם הענישה הראוי לגבי כל עבירה הוא בין 10,000 ₪ לבין הקנס המירבי העומד על סך של 29,200 ₪ ולכל אחת מהעבירות עתרה לקנס בשיעור של 20,000 ₪.

מעבר לכך ביקשה המאשימה כי הנאשמים יחתמו על התחייבות להימנע מביצוע העבירות שבהן הורשעו.

3. מנגד טענו הנאשמים כי יש להתחשב בעובדה כי כתב האישום הוגש בחודש 10/2008 והוא על עבירה שבוצעה בחודש 3/2003 וכי אין דרכם של הנאשמים כך וביקשו שיוטל עליהם הקנס בשיעור המינימאלי.

4. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, יש לגזור את עונשו של הנאשם תוך מתן עדיפות לעקרון ההלימה. על פי עקרון זה, העונש הראוי לנאשם נגזר ממידת אשמו ומחומרת מעשיו כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין.

5. קיימים שלושה שלבים במנגנון גזירת העונש לפי תיקון 113. האחד, האם מדובר באירוע אחד או בכמה אירועים. השני, קביעת מתחם הענישה בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה. יצוין כי בשלב זה לא מובאות בחשבון נסיבותיו האישיות של הנאשם. השלישי, גזירת העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם שנקבע.

6. עבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, והקנסות המנהליים שהוצמדו להן הן בשיעורים משמעותיים. ניכר, כי בעת שנקבע שיעור הקנס המינהלי, הדעת ניתנה לכך שהעסקת עובדים זרים בניגוד לדין משיאה למעסיקיהם תועלת כלכלית של ממש, כאשר את המחיר משלם הציבור, אשר נחשף אף לסכנה הביטחונית הכרוכה בהעסקת שוהים בלתי חוקיים. לענין מתחם הענישה יש ליתן משקל לחומרת העבירה של העסקת עובדים זרים שלא כדין והערך החברתי שנפגע מביצועה. באשר להעסקת עובדים זרים שלא כדין נקבע על ידי בית הדין הארצי כי "מדובר בעבירה חמורה, במיוחד כאשר העסקת עובדים זרים ללא היתר הופכת להיות בעיה חברתית ומוסרית. העסקת העובדים זרים, ללא היתר וללא הפיקוח של החוק ומשרד העבודה והרווחה המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם 'עבודה זולה', אנו מצויים מכוח עקרונות הדמוקרטיה של מדינת ישראל ושל מורשת ישראל להעניק יחס הוגן לזר. לפיכך אין להטיל קנס סימלי או נמוך על המעסיק פועלים זרים ללא היתר מבלי שקיימים נימוקים מיוחדים..." (ע"פ (ארצי) 1001/01 מדינת ישראל נ' נפתלי ניסים, פד"ע ל"ח 145 (2002)).

כלומר, בקביעת מתחם הענישה יש להביא בחשבון את הצורך ההרתעתי, הפגיעה בעובדים הזרים בשל היעדר פיקוח על תנאי העסקתם, את הפגיעה במדיניות הכלכלית האוסרת כעל העסקת עובדים זרים ללא היתר תוך פגיעה עקיפה בהיקף האבטלה ובעובדים הישראלים, את החשש כי המניע לביצוע העבירה הוא במקרים רבים כלכלי ולכן יש צורך בעונש כלכלי אפקטיבי, את הרצון להבטיח קיום בכבוד.

במקרים רבים, ההרתעה שיוצר הקנס המנהלי איננה מספקת, ולא אחת הוברר כי מי שהוטל עליו קנס מנהלי איננו נרתע מלשוב ולבצע עבירות, בשל התועלת הכלכלית הכרוכה בכך. במקרה כזה הוסמך תובע לנקוט הליך פלילי יזום, במסגרתו נחשפת החברה לקנס העונשי המקסימלי שנקבע לעבירה בחוק, העומד כאמור על סך 116,800 ₪ - לגבי החברה, ועל סך של 29,000 ₪ - לגבי נושא המשרה.

על רקע האמור יש לציין עוד, כי מקום שמדובר בכתב אישום שמוגש בעקבות בקשת נאשם להישפט, מתווה המחוקק מדיניות ענישה ברורה, ולפיה הקנס שיוטל בהליך הפלילי, לא יפחת מהקנס המינהלי שהוטל בגין אותה עבירה אלא מנימוקים שירשמו (סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, תשמ"ו - 1985).

בית הדין הארצי אף קבע כי נקודת המוצא צריכה להיות, למעט במקרים מיוחדים, כפל הקנס המינהלי (ע"פ 74/09 מדינת ישראל נ' זיו אלון דור טכנולוגיות בע"מ, מיום 10.5.10).

7. בעניינו מדובר בהליך פלילי יזום. לפיכך, מן הראוי כי הקנס המנהלי שיוטל על החברה במסגרת גזר הדין יהיה גבוה מהקנס המנהלי הקבוע לעבירה וכי לא יפחת מכפל הקנס המנהלי. מדובר בעבירה שביסודה עומד מניע כלכלי מובהק ולכן על מנת שהאכיפה תהיה אפקטיבית, עליה להיות משולבת בסנקציה כספית אשר יהא בה כדי ליצור את ההרתעה הנדרשת ולהפוך את העבריינות בתחום - לבלתי משתלמת.

כפי שצוין גם בהכרעת הדין, נגד הנאשמים היו כתבי אישום נוספים בגין עבירות דומות. עם זאת, והגם שיש להביא בחשבון את חומרת העבירות, יש גם לקחת בחשבון את הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות - יותר מ-10 שנים וכן את העובדה שכתב האישום הוגש יותר מ-5 שנים לאחר ביצוע העבירות. כן סבורה אני כי על אף העובדה שהנאשמים הורשעו בכמה עבירות שונות - ביחס לכל אחד מהעובדים, יש להתייחס אל העבירות השונות כאל מקשה אחת שכן מדובר באירוע אחד ביחס לכל עובד. אני סבורה כי מתחם הענישה ההולם לנאשמת 1 בנסיבות תיק זה, לגבי כל אחד מהעובדים (אולם בהתייחס לכל העבירות כעבירה אחת כוללת) הוא בין 20% ל-50% מהקנס המקסימאלי הקבוע בחוק.

8. לאחר שבחנתי את מכלול נסיבות העניין ואת טענות הצדדים בתיק זה ועל יסוד עיקרון ההלימה ומתוך מתן איזון ראוי לכלל השיקולים הרלוונטיים לחומרה ולקולה, החלטתי לגזור על הנאשמת 1 קנס בשיעור 25% מהקנס המקסימלי לגבי העסקת עובד זר שלא כדין, וזאת ביחס לכל אחד מארבעת העובדים;

הנאשמת 1

אני גוזרת על הנאשמת 1 קנס בסך של 116,800 ₪ (X4 29,200). הקנס ישולם ב-15 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.12.2014.

הנאשם 2

אני גוזרת על הנאשם 2 קנס בסך של 8,000 ₪. הקנס ישולם ב-15 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.12.2014. 9. בנוסף אני מחייבת את הנאשמים מכוח סעיף 72 לחוק העונשין התשל"ז-1977, לחתום על התחייבות להימנע מהעבירות בהן הורשעו תוך תקופה של שלוש שנים מיום קבלת גזר הדין. היה ויפרו התחייבות זו, יחויבו מיד בקנס המירבי הקבוע בחוק בעת ביצוע העבירה.

על הנאשמים לפנות למזכירות בית הדין בתוך 10 ימים מיום קבלת גזר הדין על מנת לחתום על ההתחייבות האמורה. 10. גזר הדין יישלח לצדדים בדואר.

ניתן היום, כ"ח אלול תשע"ד, 23 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.